

جگه له ئىسلام

ھەموو ئايىنلەك له لاي خوا رەتەدەكرىيەوە

[كردي - kurdis - كوردى]

لىزنهى ھەميشەيى بۆ لىكۆلينەوە زانستى و فەتوا و بانگەواز و رېنمایى

وەرگىپرانى: دەستەي بەشى زمانى كوردى له مالپەرى ئىسلام ھاوس

پىنداجونەوە: پشتىوان سابير عەزىز

٢٠١١ - ١٤٣٩

﴿ وَمَنْ يَبْتَغُ غَيْرَ الْإِسْلَامَ دِينًا فَلَنْ يَقْبَلَ مِنْهُ ﴾
« باللغة الكردية »

اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء والدعوة والإرشاد

ترجمة: فريق اللغة الكردية بموقع دار الإسلام

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

٢٠١١ - ١٤٣٢

IslamHouse.com

جگه له ئىسلام

ھەموو ئايىنېك لە لاي خوا رەتده كرىتەوه

لىزنهى ھەميشەيى توپىزىنەوهى زانستى وفتوادان تەماشى ئەو پرسىيارانەى كرد كە پىتىي گەيشتۇون و ھەروھا ئەو پرسىيارانەش كە لە دەزگاكانى راگەياندنداد بىلەو دەكىنەوه سەبارەت بە باڭگەوازىرىدىنى ئايىنەكان (وحدة الأديان) : ئايىن ئىسلام وجولكە ونەسىرانى، ھەروھا ئەو باسانەش كە لە دەرئەنجامى ئەم بابەتەوه پەيدا بۇونە وەكۆ باڭگەشە كردن بۇ دروستىرىدىنى مزگەوت وکلىيتسا پىتكەوه لە گۈرەپانى زانكۆ وفرۆكەخانە شۇينە گىشتى يەكان، ھەروھا باڭگەشە كردن بۇ چاپىرىدىنى قورئان و ئىنجىل لەيەك بەرگدا وشتى لە جۆرە، ھاوکات ئەو كۆنگە و كۆرەنەى كە لە رۆزھەلات و رۆزئاوادا دە بەسربىن، بۆيە ئىمە لەم لىزنهى پاش تىرامان و لېكۆلىنەوه ئەم بىريارانەى خوارەوهەمان دەركىد:

يەكەم / يەكىك لە بنچىنەكانى بىرۇباوھر لە ئىسلامدا كە زۆر ڕوون وئاشكرايە لە ئايىندا ئەوهىيە كە ئايىنېكى راست لە سەر زەويىدا نەماوه جگە لە ئايىنى ئىسلام، كە كۆتايى سەرچەم ئايىنەكانە لابەرە بۇ ھەموو شەرىعەتىك كە لە پىش ئىسلامدا بۇوه، ئەمپروش تاكە دىنيكە كە خواي گەورەي پىتپەرسىرىت، وەكۆ فەرمۇويەتى {وَمَنْ يَتَّبِعُ
غَيْرَ الْإِسْلَامَ دِيَنًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ} آل عمران / ٨٥

دووھەم: يەكىكى ترىيش لە بنچىنەكانى بىرۇباوھر لە ئىسلام ئەوهىيە قورئانى پېرۋىز دواترىن پەيامى خواي پەرەردگارەو ھەموو پەيامەكانى ترى خواي گەورەي نەسخ كەرددووهتەوه وزالە بەسەر ھەمووياندا، بۆيە كىتىبىك نەماوه خواي گەورەي پىتپەرسىرىت جگە لە قورئانى پېرۋىز، خواي گەورە دەفەرمۇت: {وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ يَالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدِيهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمَهِيمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ يِمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلٌّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرِيعَةً وَمِنْهَاجًا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ لِيَلْبِلُوكُمْ فِي مَا آتَكُمْ فَاسْتَقِوْا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيَنْبَئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ} المائدة / ٤٨.

سېيھەم: پىویستە باومىمان بەھەوھە بەھەبىت كە تەورات و ئىنجىل بەھۆي قورئانەوه كاريان پى ناكرىت وەمەنسوخن، جگە لە قورئانى بىرۇزىش ھەموو كىتىبىكى تر

شیوپنراوه، له فه رمووده‌ی صه حیحیشدا هاتووه پیغه‌مبه‌ر صلی الله علیه وسلم توروه ببووه کاتیک لایپه‌ریه‌کی ته‌وراتی به‌دهستی عومه‌ری کوری خه‌تابه‌وه بینی ره‌زای خوای لیبیت فه رمووی: ((أَفِيْ شَكَ أَنْتَ يَا ابْنَ الْخَطَابِ؟ أَلْمَ آتَ بِهَا بِيَضَاءِ نُقْيَةً؟ لَوْ كَانَ أَخِيْ مُوسَى حَيَا مَا وَسَعَهُ إِلَّا إِنْبَاعِي)) رواه أحمد والدارمي وغيرهما.

واته: ئایا تو بە گومانی ئەی کوری خه‌تاب؟ ئایا ئایینیکی پاک و بیگه‌ردم بۆ نه هیناون؟ ئەگەر موسای برام له زیاندا بوایه هیچ بیگه چاره‌یه‌کی نه‌بwoo جگه له شوینکه‌وتنم.

چواره‌م: يەکیکی تر له بنچینه‌کانی بیروباوه‌ری ئیسلامی ئەوه‌یه که نیردراوی خوای گەوره موحه‌ممه‌د کۆتاپی پیغه‌مبه‌ر و نیردراوه‌کانی خوای گەوره‌یه، وەکو دەفه‌رموبت: {مَا كَانَ مُحَمَّدًا أَبَا أَحَدٍ مِّنْ رَجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّنَ وَكَانَ اللَّهُ يَكُلُّ شَيْءٍ عَلِيمًا} الأحزاب/٤٠.

بۆیه هیچ پیغه‌مبه‌ریک جگه له موحه‌ممه‌د صلی الله علیه وسلم نه‌ماوه که شوینکه‌وتنى واجب بیت، ئەگەر هەر پیغه‌مبه‌ریکیش له زیاندا بوایه هەر شوینکه‌وتتووی موحه‌ممه‌د صلی الله علیه وسلم دەبwoo، وەکو خوای گەوره دەفه‌رموبت: {وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيشَاقَ النَّبِيِّنَ لَمَّا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَلَّا قَرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَى ذَلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاسْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ} سوره‌تى آل عمران، ئايەتى: ٨١.

لەوکاته‌یش پیغه‌مبه‌ری خوا عيسا سەلامى خوا لیبیت له کۆتاپی دونيادا داده‌بزىت دەبیتە شوینکه‌وتتووی پیغه‌مبه‌ری ئیسلام صلی الله علیه وسلم و بەشەریعەتەکەی حوكم دەكات.

خوای گەوره دەفه‌رموبت: {الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأَمْمَى الَّذِي يَحِدُونَهُ مَكْتُوْبًا عِنْدَهُمْ فِي التُّورَاةِ وَالْإِنْجِيلِ} سوره‌تى الاعراف، ئايەتى ١٥٧.

ھەروه‌ها يەکیکی تر له بنچینه‌کانی بیروباوه‌ر له ئیسلامدا ئەوه‌یه که پیغه‌مبه‌ر صلی الله علیه وسلم نیردراوه بۆ ھەموو مرقاپاھتى، وەکو خوای گەوره دەفه‌رموبت: {وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ} سوره‌تى سباء، ئايەتى: ٢٨، و دەفه‌رموبت: {قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا} سوره‌تى الاعراف، ئايەتى ١٥٨.

پىنجەم: يەكىكى تر لە بىنەماكانى ئىسلام ئەوهىيە پىيوىستە باوهەرمان وَا بىت
ھەركى لە جوولەكە وگاور وکەسانى تر، ئەگەر رازى نەبن بە هاتىه ناو ئايىنى
ئىسلامەوە كافريان پى دەوتىرىت و دۆزمنى خوا ويىغەمبەر وئيمانداران وله دۆزەخدان،
وەكۆ خواى گەورە فەرمۇيەتى: { لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ
مُنْفَكِّينَ حَتَّىٰ تَأْتِيهِمُ الْبَيِّنَاتُ } سورەتى البينة، ئايەتى: ۱.

ھەروەها لە صەھىھى مۇسلىم دا ھاتووه كە يىغەمبەر صلى الله عليه وسلم
فەرمۇيەتى: ((وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَا يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِّنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ يَهُودِيٌّ وَلَا
نَصْرَانِيٌّ، ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَّا كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ)) .

واتە: سويند بەوكەسەي گيانى منى بەدەستە، ھەرجى كەسىك لەم ئوممەتە
ناوم بىيىسىن جولەكە بىت يان گاور، پاش ئەوهەش بىرىت بى ئەوهى باوهەرمان پى بەيىنېت
دەچىتە ئاگىرى دۆزەخەوه.

بۆيە: ھەركى جولەكە وگاور بە كافر نەزانىت خوشى كافر دەبىت، چونكە (من لم
يَكْفِرُ الْكَافِرَ فَهُوَ كَافِرٌ).

شەشەم: سەبارەت بەم بىنچىنانەي بىرۋىباوهەر وراستىيە شەرعىيانە، بانگەوازىردىن
بۇ يەكگىرتى ئايىنەكان ونېرىكىردىنەوهى نىوانىيان ونواندىنەوهىان لەيەك بانگەوازدا ئەوه
بانگەوازىكى ترسىناك ونالەبارە، ئامانج لە دواى تىكەللىكىدىنە هەق وناھەق وروخاندىنى
كۆلەكە كانى ئىسلامە وناچاركىرىدىنە مۇسلمانان بۇ بىوشىتن بەرە پاشگەزبۈونەوهىيەكى
گىشتىگىر لە ئىسلام، بەلگەش فەرمۇدە خواى گەورەيە: { وَلَا يَزَّالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ
يَرَدُوْكُمْ عَنِ دِينِكُمْ إِنِّي أَسْتَطَاعُوا } البقرة/۲۱۷، وەدەفەرمۇت: { وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا
كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً } النساء/۸۹.

حەوتەم: ھەروەها يەكىك لە شوبنەوارە خراپەكانى ئەم بانگەوازە يە لەتاوانە
ئەوهىيە جياوازىيەكانى نىوان ئىسلام وکوفر، هەق وناھەق، راست وناراست لادەبات
بەوشىۋەيىش نە بىنەماي (الولاء والبراء) و نە جىھاد لە يېتىناوى خواى گەورە نامىنېت،
خواى گەورە دەفەرمۇت: { قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحِرِّمُونَ مَا
حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّىٰ يُعْطُوا الْحِزْبَةَ عَنْ يَدِ
وَهُمْ صَاغِرُونَ } التوبە/۲۹، ھەروەها دەفەرمۇت: { وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا
يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ } التوبە/۳۶.

ھەشتم: بانگەوازىردىن بۇ يەكگىرتى ئايىنەكان ئەگەر لە مۇسلمانىكەوە دەرىچىت
ئەوه پاشگەزبۈونەوهىيەكى راشقاوە لە ئايىنى ئىسلام؛ چونكە ئەوه بانگەوازىكى ناكۇكە

لهگه‌ل بنچینه کانی بیروباوه‌ر له نیسلامدا و، رازبیونه به بیباوه‌ری به خواه گهوره وله‌لوه‌شاندنه‌وهیه بو راستگویی قورئان که هه‌مoo کتیبه کانی پیش خوی لابردooه و، هه‌روه‌ها هه‌لوه‌شاندنه‌وهیه بو راستی ئوهی که شه‌ریعه‌تی نیسلام هه‌مoo شه‌ریعه‌ت ونایینه کانی پیش خوی به‌نال کردooه‌ته‌وه، هه‌ر بویه بیروکه‌ی (وحدة الأديان) بیروکه‌یه کی ناشه‌رعی یه و حه‌رامه به‌پیی هه‌مoo به‌لگه بیراوه‌کانی قورئان وسوننه‌ت وئیجماع.

نویه‌م: له رونوکی ئه‌مانه‌ی که باسمان کرد ده‌لیین:

۱- موسلمانیک که باوه‌ری به خوا ورژی دوایی هه‌بیت و خوی به موسلمان بزانیت وموحه‌ممهد صلی الله علیه وسلم به پیغه‌مبه‌ری خوی بزانیت، دروست نییه بانگه‌واز بو ئه‌م بیروکه پیر له تاوانه بکات و هانی بداد و، رینگه‌ی بو خوش بکات، نه‌خوازه‌ل که باوه‌ریشی پیی هه‌بیت و به‌شداری کونگره وکوری تاییه‌ت بکات بو ئه‌و مه‌بسته و بیتیه ئه‌ندام له و جوهره کۆمەل‌انه‌دا بیگومان ئه‌وه خرابتره.

۲- یرهوا نییه بو هیچ موسلمانیک ته‌وارات وئینجیل به‌جیا چاپ بکات، ئیتر چون وله‌سهر چى بنه‌ماییک یرهوایه له‌گه‌ل قورئاندا چاپ بکریت!! هه‌رکى ئه‌و کاره ئه‌نجام بداد، يان بانگه‌وازی بو بکات له گومپاییه‌کی يه‌کجار گهوره‌دایه، چونکه ئه‌و هاندانه له‌سهر کۆکردن‌وهی نیوان هه‌ق (که قورئانی پیرۆزه) له‌گه‌ل هه‌قى نه‌سخ کراوو شیوّنراو (که ته‌ورات وئینجیله).

۳- هه‌روه‌ها ناره‌وایه هیچ موسلمانیک گوپایاه‌لی بکات بو بانگه‌شەی دروستکردنی مزگه‌وت وکلیسا ویه‌رسنگا پیکه‌وه له‌یه‌ک کۆمەل‌گه‌دا، چونکه ئه‌وه دانپیدانانه به ئایینیک خوای پى بپه‌رسنگیت جگه له ئاینی نیسلام، نکولیشە له‌وهی که نیسلام سه‌رکه‌وتیتیه سه‌ر هه‌مoo ئایینه‌کانی تر، ئه‌وه بانگه‌شەیه‌که که ئایینه‌کان سى ئایین، دانشتوانی سه‌ر زه‌ویش نازادن هه‌ركامیان هه‌لبزیرن و‌هه‌رسى ئایینه‌که يه‌کسان وئیسلام نه‌سخى نه‌کردوون، بیگومان ئه‌م دانپیدانانه‌ش بى باوه‌ریه رازبیونه به کوفرگومپایی چونکه ناكۆکه له‌گه‌ل قورئان وسوننه‌ت وئیجماعی موسلمانان، هه‌روه‌ها ئه‌وكاره دانپیدانانیکه به‌وهی که ئه‌و ده‌ستکاری وشیواندنه‌ی جوله‌که و گاوره‌کان له‌لای خواوه ببوه (تعالی الله عن ذلك) ، هه‌روه‌ها دروست نییه به کلیساکان بوتریت مالى خوا گوایه ئه‌وانه‌ی تىی ده‌چن خوا ده‌په‌رسن و‌کرداره‌که‌شیان له‌لای خواوه و‌ه‌رگیراوه! خوای گهوره ده‌فه‌رمویت: { وَمَنْ يَتَنَعَّمْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِيَنًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ } آل عمران/۸۵، به‌لکو ئه‌وانه مال وجیگه‌یه‌کن که بى باوه‌ری تىدا ئه‌نجام ده‌دریت، په‌نا ده‌گرینه خوا له بى باوه‌ری وله‌وانه‌ش باوه‌ریان پییه‌تى.

شیخ الاسلام ابن تیمیه له (مجموع الفتاوی ۱۶۲/۲۲) دهه رمویت: کلیساو په رستگاکان مالی خوا نین، مالی خوا بریتی يه له مزگه وته کان، ئهو مالانه کوفریان تیدا ده کریت به خوا گهوره، با جاروباریش یادی خوا تیدا بکریت، چونکه پله و پایهی ئهو مالانه وه کو خاوهنه کانیانه، ئهوانیش بى باوهړن، کهواته ئهوانه مالی په رستنی بى باوهړانه.

دھیه: پیویسته بزانریت که بانگه واژکردنی بى باوهړان به گشتی و، ئه هلی کیتاب به تایبہتی به پیشی دهه راشکاوه کانی قورئان و سوننهت واجبه له سه ر موسلمانان ئه وهش ته زها له ریگه هی رونکردنه وه و توتویزه وه ده بیت بى ئه وهی ده ست هه لبگیردریت له هیچ شتیک له شهريعه تی ئیسلام و بو ئه وهی به لگه یان به سه ردا بسه پیښت، وه کو خوا گهوره دهه رمویت: { قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَا تَعْبُدُ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَخَذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلُّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ } آل عمران/۶۴

به لام مه سه لهی ئاخاوتون وجاویکه وتنیان له پیناو رازیکردنیان و جیبه جیکردنی ئامانجه کانیان و هه لوه شاندنه وهی بنه مه کانی ئیسلام، ئه وه کاریکی پوجه له و خواو پیغه مبهه ره که وئیمانداران پیشی رازی نابن، خوا گهوره دهه رمویت: { وَأَنْ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرُهُمْ أَنْ يَفْتَنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلُّوْا فَاعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ } المائدہ/۴۹

ئه مر لیزنه يهش هاواکات له گه ل رونکردنه وهی ئه مر مه سه له شه رعیه گرنگانه راسپارده سه رجهم موسلمانان ده کات به گشتی و، زانیانی شه رعی به تایبہتی که ترسی خوا گهوره یان هه بیت و پاریزگاری له ئیسلام وعه قیده تی موسلمانان بکه ن له گومپایی و بیش باوهړی و ئهوانه ش که بانگه شهی بو ده که ن، هه رووه ها هوشداری بلاؤ بکه نه وه له وهی موسلمانان نه کهونه توری ئه مر بانگه شه نامویه به بیروباوهړی ئیسلامی.

په نایش ده گرینه خوا په رودگار له بې رختاری ناوه جوانه کان و سیفه ته به رزه کانی بمان پاریزت له گومپایی و بمان کاته ری پیشاندہ ری ریگه هی راستی و پاریزه ری ئیسلام.

وصلی الله علی نبینا محمد وعلی آله وصحبہ أجمعین.